

דניאל פרידמן •
וושנינגטון-ירושלים-דמאללה

נאום מצויין, אבל מה הלאה?

נאומו של ראש הממשלה העניק לישראל נקודות אחרות במאבק המתמשך מול הפלסטינים. אבל למרבה הצער אין בכך כדי לשנות את הנתונים הבסיסיים: מצבנו בעולם הולך ומתדרדר, תהליך הדה-לגיטימציה של ישראל רחוק מלהיעצר, ומנגד מעמדם הבינלאומי של הפלסטינים הולך ומתחזק. זאת כאשר ברור שסיכויי ההסדר, נוכח הפער בעמדות הצדדים, קלושים ביותר.

השאלה הניצבת בפנינו היא איפוא: מה עושים כעת? אחרי מלחמת ששת הימים הצהיר משה דיין שהוא מחכה לטלפון מחוסיין מלך ירדן, וזכה למחיאות כפיים. שיחת הטלפון לא הגיעה, ונשארונו עם השטחים ועם תושביהם. ראש הממשלה חוזר כעת לישראל לרעם מחיאות הכפיים בקונגרס ובציבור, אך מה יהיה הלאה – האם תגיע שיחת טלפון מאבר-מאזן או אולי מאובמה או מקלינטון, ומה ייאמר בה?

**כל עוד נמשך המצב הנוכחי
בגדה, וכל עוד אין בידינו
להציע לכך פתרון סביר,
ישראל חשוכה לתהליך
של דה-לגיטימציה ששום
נאום, מבריק ככל שיהיה,
לא יוכל לבלום**

שורש הקושי נעוץ בכך שהסטטוס קוו הוא בלתי נסבל עבורנו. הוא גרוע לנו יותר מאשר לפלסטינים. חיי היום-יום שלהם קשים יותר, אך האופק שלנו מאיים לא פחות, והשמיים הבינלאומיים מתקדרים.

קיימת סברה שנוכל להמשיך במצב הנוכחי עד אין קץ, להרחיב את ההתנחלויות הקיימות, להקים נוספות, ולסמוך על כוחו הרטורי של בנימין נתניהו, שישכנע את העולם שהפלסטינים אשמים (ואכן, הם באמת אשמים לא במעט באסונות שפקדו אותם ואותנו). אולם עוברת היסוד, התקור-עה כעצם בגרונו, תעמוד בעינה.

האוכלוסייה הפלסטינית הגדולה בגדה חיה ללא זכויות אזרח, כפופה למגבלות קשות, וחלקים נכבדים ממנה כפויים ישירות לשלטון שאין להם כל חלק בו. בצירים חיים ישראלים הנהנים מזכויות אזרח מלאות ומתנאי חיים שונים לחלוטין. המצב הזה איננו עולה בקנה אחד עם חלום הדמוקרטיה במזרח התיכון בכלל, וכישראל בפרט. הצורך בפתרון הבעיה הזו הוא בראש ובראשונה צורך ישראלי ואינטרס ישראלי.

לשאלה מה נעשה כדי להתמודד עם הבעיה הזו לא ניתנה תשובה בנאומו של ראש הממשלה, ואף לא לשאלה מה נעשה אם הפלסטינים לא יקבלו את תנאיו למשא ומתן (ולמעשה, ברור שהם לא יקבלו תנאים כאלה). לכל הפחות עלינו לדעת, כי כל עוד נמשך המצב הנוכחי בגדה, וכל עוד אין בידינו להציע לכך פתרון סביר, ישראל חשוכה לתהליך של דה-לגיטימציה ששום נאום, מבריק ככל שיהיה, לא יוכל לבלום. ■

דעות אחרונות

26.5.2011